

УИЛЯМ ГИБСЪН
ТРИНАДЕСЕТ ИЗГЛЕДА ОТ
КАРТОНЕНИЯ ГРАД

Превод от английски: Христо Пощаков, 2000

chitanka.info

Подобно на Дж. Балард, Уилям Гибсън бързо напредва в кариерата си на писател и достига позиция в литературата, благодарение на прецизни и модернистични (или постмодернистични) произведения. Може би успехът му не е толкова голям, но той е обект на възхищение на мнозина хора добре познаващи жанра. Огромният му успех е постигнат извън полето на научната фантастика. Сборник от негови твърде амбициозни разкази е признат за един от най-добрите на годината. „Нови светове“ изтъква Гибсън, като претендент за най-високата модернистка територия, е в противовес на обикновената научна фантастика. Публикуваният тук разказ е студен, прецизен и клинично безстрастен, като наблюдаващото око е инспирирано от великата поема на Уолъс Стивън — „Тринадесет начина да видим Черна птица“. Погледнато е и през лещите на Балард и Уилям Бъроуз, в тяхното собствено време и място на черния бъдещ град. На съставителя написаното напомня (поне като заглавие) за „Всичко видяно над машините за любовна елегантност“ на Ричард Бретиган или „Леда“ на Ана Каван. В предложението тук разказ направлението не е като в последният роман на Гибсън — „Айдору“, но напомня за ранга и таланта на впечатляващото му писане.

* * *

1. ДЕН-ЕН

Станцията на токийското метро създава неблагоприятна гледна точка, но и дълбока перспектива.

Кадър с подръчна светлина и дълго експониране, прозрачен пешеходец се отдалечава от нас, а други двама видими се движат като неясни петна. Горният етаж флуоресцира зад тесните правоъгълни процепи. Таваните са облицовани с квадратни сегменти, метър на метър (може би акустична преграда?). Дали кръглите неща по тях са вентилатори, пожарни сензори или високоговорители? Масивните квадратни колони се отдръпват пред склон на стълбищна шахта или ескалатор. Мозайка от плочки на пода изпълнена в широко мащабен прост образец, кръгообразни площи с бели квадратни плочки, вътрешността им покrita с черни кръгли плочки. Подът е лишен от петна, но като цяло му липсва светлина. По него няма фасове, няма и опаковки от дъвки.

Дълга процесия от картонени кутии, чийто страни са покрити със стенописи и фрески, за да се видят колоните и почиствените плочки. Първото впечатление е за детски артистичен проект, нещо хореографско и агресивно, създадено от първоначален учител. Но не всички от картонените стени са били нарисувани. Много от тях, особено тази отдалечената, са разкрили оголена кафява хартия. Най-близката до камерата неизменно блести в жълто, предлагайки „Майкрософт лого“.

Стенописите се появяват, били са изпълнени като рисунки на афиши и плакати, но са трудни за интерпретация.

На пода има две ясно очертани торби за покупки: една близо до стенописите, другата почти на пътя на призрачния пешеходец. Те правят впечатление за аномалия, за възможна заплаха „Лондонско транспортно предупреждение“, „Култистите на Сарин“... Защо са там? Какво съдържат?

Най-близкият стенопис предлага сиглата „ДЕН-ЕН“.

Дълбоко в изображението има други картонени кутии. Относителната скала лесно показва тяхната съставност, те представляват плетеница от по-малки кутии. По-близкото изследване изяснява метода на свързването им: два листа са пробити два пъти с тесни хоризонтални разрези, през тях е нанизан плосък множествен аналог (в бяло и розово), възела е свързан, краищата са подредени и добре оформени, фактически всички структури, които се появяват са били оформени по този начин.

Като цяло в дълбочината има стълбища. Пътниците слизат.

2. СИННИТЕ ОКТОПОДИ

Повърхностна перспектива на ниво на очите, така че ние сме имали предвид да съзерцаваме изкривено изображение на картина.

Структурата, която се появява е била прикрепена с бледосиня, емайлирана, може би еластична тръба с пластмасова дюна част, непозволяваща пълзгане.

Възможно е тя да е пръчка за завеса на баня, но в този случай е приложена вертикално. Към нея са прикрепени мукавени кутии в свързани съединения.

Стенописите. Много бледи и неясни в края на художествената постройка, стояща най-близко до камерата. Срещу черния заден план главата на Буда плува над нещо аморфно и нереално. Още по-нагоре, се появяват две окачени опаковки на куклите „Мечо Пух“. Те могат да служат единствено за спомен.

Стенописът на лицевата част на структурата е тъмен, объркан и изпълнен (може би с акрилни бои?) с доста голяма техника. Части от тяло, клаустрофобийно чувство, потенциално доближаващо се до еротика. Гола жена, главата ѝ изгубена в края на фона, хватка на син октопод, пипалата му падат на дипли около челото на мъж, който е приклекнал като куче. Друга гола жена лежи на гърба му,ексът е очертан в перспективата. Глава на мъж с втренчени очи и дразнещи зеници виси над нейните глезени, изглежда, че пуши, но няма цигара.

Близко до камерата се появява трето голо тяло: чертите на лицето ѝ предполагат Китай или Мексико на Диего Ривера.

Участъкът от пода на станцията с кръгли черни плочки е частично покрит с отпадъци от сиво-сини синтетични материи.

Очи като топлийки.

3. МЕЖДУНАРОДНАТА ГРАНИЦА

Заден кадър на нещо, което може да бъде широка ниша. Симетрични завои на бледи квадратни плочки.

Четири видими структури.

Най-голямата, направена много прецизно с много здрави ръбове е декорирана с безмислен и мрачен профил, който контрастира на солидния ѝ фон: изглежда като твърде стар мъж; брадичката и почти липсващите му устни, както и увисналия му нос са нарисувани в кървавочервено. Пред тази експозиция се намира костюм с големи размери, останал от предишната нощ.

Към тази структура се присъединява друга — твърде малка и весело нарисувана: на червения фон е изписана прекрасно жълта птица всред концентрични жълти кръгове, нещо като кубистични извънземни сюжети, извън камерата. И тя е разперила криле. Изпълнена в доста изтънчен стил се появява глава, по челото и в очите ѝ са набити пирони или борови иглички.

Пред очите се появява човешка ръка с нормален размер, която е несъизмерима по мащаб с огромната глава над нея.

В непосредствена близост са разположени по-малки структури, една от тях е декорирана с квадратни абстрактни парчета, напомняща Кли или Мондриан. Близо до тях се намира пластмасова щайга в оранжев цвят, която би трябвало да се използува за транспорт на бутилки. До нея стои изправена алуминиева кутия от опаковка на бира. И чифт пластмасови сандали, акуратно аранжирани.

Зад тази структура се намира друга, по-голяма. Нещо нарисувано в голям мащаб на фона на бежово или синьо (небе?), но затъмнено от Мондриан. Работната врата, окачена с множество връзки е небоядисана; на мукавената кутия приложена към нея е изписано:

„МЕДЖДУНАРОДНА ГРАНИЦА“.

Стиловете, изпълнени със забележимо майсторство започват да стават забележими.

По-дълбоко в изображението, зад нещо което би трявало да бъде купчина сгънати чаршафи, се намира изправена конфигурация в емайлирано синьо, захваната за плочките на тавана. Нещо като него, от дясната му страна поддържа книжно хвърчило, върху което е отпечатано лице на самурай.

4. СЛЕД ПИКАСО

Незначителната перспектива на това, което се появява би трябвало да бъде единствено твърде близката спирка, дълга приблизително девет метра. Ако предположим точното естество на тези конструкции, някой бе взел около метър от ширината на коридора и построил нещо тунелообразно, подобно на картонен морски червей.

Стенописите са подходящи за детски мукавен театър.

Ефект под земята.

Като много от анонимните картини срещани в евтините магазини където и да е по света, стенописите напомнят за нещо неясно след Пикасо. Ехо от „Герника“ в тези измъчени животински форми. Човешки лица правят калканов стил: повече оксфамов кубизъм.

В най-горната част на нехарактерно издигнатата секция на картонения покрив се намира квадратна черна възглавница със също така черни пискюли по ъглите ѝ. Елегантно.

Стената зад спирката е част от прозрачна пластмаса, предполагаща възможност за странно съществуваща ферма за мравки.

5.

Ние сме поставени на невъзможно спокойно място, може би е складова площ за общо ползване. Картонени рафтове, сгънати чаршафи.

Примитивен портрет на черно котенце, уединено на пътна зелена настилка напомня хипнотичното вторачване на фигуранте от народното изкуство на Нова Англия.

Вижда се също: белият пластмасов калпак на електрически вентилатор, жълта пластмасова каса от саке, бледосиньо пластмасово кошче за боклук, част от синя пластмасова пътека, зелена лопата за смет, окачена на връв, детска кофичка от тъмносиня пластмаса. Пластмасови кофички със синя и червена боя предполагат започването на нови стенописи.

Най-голямо впечатление прави стената на матово-черната спирка, декорирана със стенопис, на който се появяват вътрешни жълти тръби с правилен пространствен овал — с „прозорци“ около техните периметри, през всеки от тях се съзира единствено голямото количество жълта сперма, задържала се и шаваша към жълто-черния неясен заден план.

6. ГОМИ КИТАРАТА

Прекалено близко, може би на входа на спирката, една невероятно замислена двойка треньори облечени с „Найки“ в черно и пурпурно, поизносени, но чисти. Зад тях няколко бели книги за четене (може би за жени?).

Сплескана акустична китара, окачена на найлонова корда. Около тях странна декорация направена от сини дочени панталони, украсени с червена имитация на кожа, възможно е да представлява чанта за голф предназначена да се носи в единичен стик за удари с дълъг обхват.

Леко изцапана с мастило германска гумена изтритвалка.

Чист, сгънат вестник с японски бейзболни звезди. Размазан печат върху термос с цветен дизайн.

7.

Пространство колкото в горните спални места на двуетажните автобуси на компанията „Норфолк и Уестърн“, които майка ми вземаше когато бях дете. Всичко това формираха следващата функция.

Структурата е широка толкова, колкото да побере традиционна единична японска транспортна палета. Малко черно котенце стои на краката си (дали е обект на биещ на очи портрет?). Уплашено от светкавицата, то е привързано с червена каишка. Втора, голяма котка на кафяви ивици се взира над пазарска торба, направена от разноцветна карирана хартия. Тя също е привързана с тънко бяло полиестерно въже.

Част от цветна червена площ оставена от червило е видима на фут от легло.

Това пространство е дълбоко традиционално и абсолютно културно-специфично.

Кафяви фонови стени, задният план е облечен в ризница от тръби, използвани като прави структури, чистите връзки блестят.

На дясната стена е написано:

**GIC МОДЕЛ №: VS-30 КОЛИЧЕСТВО: 1 бр. ЦВЯТ: ЧЕРЕН
КОМПЛЕКТ №: 108 ПРОИЗВЕДЕНО В КОРЕЯ**

В задната част, близо до това, което може да бъде прието за табла на легло, откъм главата са окачени две метални лавици или рафтове, боядисани в бяло. На тях допълнително са поставени като резервни каишки за куче и опаковани по три, бутилки от някакъв продукт под налягане (бутан за отопителни печки ли?), както и пешкири.

На дясната стена са овесени две меки кърпи — едната от тъмнозелена имитация на кожа, а другата от черна, както и тричетвърти дълго покривало за кола.

На лявата стена има бяла кърпа, чифт сини джинси и две картини, поставени в рамка (не са видими като съдържание от този ъгъл).

На тавана е монтирана секция от прозрачна пластмаса, за да служи като небесна светлина.

8. ЩАСТЛИВИЯТ ЧАС

Стена бронирана с отвесни тръби.

Големи реклами пана с японска стриптизорка и надпис:
ГОЛА ДО КРЪСТА, СЪВСЕМ ГОЛА, О ЩАСТЛИВ ЧАС.

Меню на френски хамбургери с шестнайсет илюстрирани вида.

По-надолу, по продължение на стената са аранжирали два буркана, съдържащи бели пластмасови лъжици, тънка метална кутия, съдържаща някакви нарязани парчета, осем опаковани сини пластмасови чаши за еднократна употреба, комплекти от още четиринайсет, но от бял картон (всички изглеждат неизползвани и обърнати, за да се предпазят от прах), чисти сгънати кърпи и алуминиеви домакински изделия, голям стоманен чайник, розова пластмасова тава и широка дървена дъска за рязане.

Чаршаф с цветен мотив, изглеждащ като килим.

9. СЕНДИ

Различен изглед на предишния интериор, складовата галерия твърде тенденциозно е изградена от емайлирани тръби и сплескани мукавени кутии.

Подобието с традиционното „греби и опори“ японско строителство, тук прави още по-голямо впечатление. Това галерийно пространство е разположено директно над купчините домакински прибори, предшествуващи изображението. От лявата му страна има бъркотия от вещи, някои от тях подлежат на идентификация: тежки въжета, детско куфарче за играчки, черна пластмасова паница, хилка за софтбол. Отдясно са подредени меки, натъпкани с вата детска кукла, плюшено куче и мече облечено с престилка, на която е написано „СЕНДИ“. То изглежда като бездушен убиец на китове (акули?) с белите си филцови зъби. Акулата или китът все още имат на фона си етикет на производителя и изглеждат, като току-що дошли от фабриката.

На преден план, на още по-ниско ниво стои връзка лъскави списания и тънка кутия, която изглежда някога е съдържала бонбони или нещо подобно, а една отворена кутия говори за пребиваването на чифт слънчеви очила.

10.

Твърде проста сцена, камерата е насочена директно към пода и документира една площ за приготвяне на храна.

Долната част на кадъра показва квадратен сектор с кръгли плочки. Останалата част от пода е покрита с вестници наредени върху кафяв фон. Тясната граница на експозираното, рекламира новинарският текст „Барът на момчетата КИОКА.“

Син термос с черна каишка за носене. Изглеждаща мазна хартиена чаша, покrita със сбръчкано алуминиево фолио. Червена сапунерка с калъп бял сапун. Готоварски съд с архаично изглеждащ дървен похлупак. Дръжките му са обгърнати от бяла хавлиена тъкан, закрепена здраво с две гумени ленти. Друг съд, с приспособление за замяна на липсващите дървени дръжки е снабден със стоманен черпак и дървена шпатула. Вместена е и колекция от пластмасови купи за миксери и големи цедки.

Голяма каса с бутилирана вода, с покрити със сняг върхове върху техните сини и бели етикети.

Бяла пластмасова дъска за рязане, потъмняла от употреба. Бял пластмасов плик (може би хартиен?) с надпис „АСАНО“ над карикатура на хлебопекар, гордо показващ нещо като погача.

11. ДЖ.О.

Спирките са обградени от редици обществени телефони.

Набери 110 за да повикаш полиция!

Набери 119 при пожар или нужда от линейка!

Два от телефоните са видими: те са тази изключително раздразнителна сянка в зелено, която японците подразбират, като обществените телефони. Имат прорези за фонокарти и малки еcranчета с течен кристал, разположени до стоманените клавиши за набиране. Монтирани са на индивидуални, също стоманени полички, позволяващи писане и са подпрени със здрави, огледално полирани стоманени опори. Под всяка от тях има направена като сандъче поличка от черен стоманен листов материал. Тя е предвидена като място за оставяне на пакети.

Сега сандъчетата-полички служат за приготвяне на храна.

Четири керамични купички за супа, обикновен модел, три други с много по-заплетена глазура, четири бели пластмасови купи и неколцина, които някога са били оцветени. Изтъркан пластмасов наколенник, много употребяван.

Под тях на пода върху вестник се намират алуминиева чаша за чай и може би пакетчета от разтворимо кафе. Три литрови бутилки от олио.

Върху стоманената поличка на телефона има ламаринка, която някога е съдържала надписа „Дж.О. Специален вкус готово за пие кафе“.

12. ЯПОНСКИ СЕРИИ

Офис.

На набръканата стена е оставено празно пространство. Вероятно съзнателно, за да покаже детайлите на силно стилизирана карта на Токио поставена там. Стената под този покрив и стената на станцията приличат на объркани. Множествените връзки на картонената къща директно влизат в структурата на станцията, като нейна собствена Префектура.

Това е напълно разбираем офис.

На стената, около официалната мащабна карта на метрото, която е прикрепена към смесица от гранит и кафяв картон с късчета от маскировъчна лента има пощенска картичка с карикатури на оранжеви, облечени с жилетки фигури придружаващи дете на кръстовище за пешеходци, сметка от ресторант (?), изрезка от вестник, малко пластмасово табло с някакви печалби, вероятно получени от ATM, сувенирна програма от 1995 година с ЯПОНСКИТЕ СЕРИИ (бейзбол) и две цветни фотографии на чернобяла котка. На една от тях котката сякаш изглежда, че е жива и сега ще скочи всред навесите.

Натъпкани зад картонените листове се намират четири писалки и три чифта ножици. Малко джобно фенерче е провесено на въже от множество бели връзки.

Вдясно, отгоре над стената, конзолно е подпряна под прав ъгъл картонена лавица. Тя поддържа кутия от прах за пране, книга и противоударен ръчен часовник „Касио“, бяла хавлиена кърпа за лице, червен пластмасов касетофон с радио на средни и ултракъси вълни и три пластмасови запалки за еднократна употреба.

Отдолу, подпряно на стената стои нещо, за което може да се предполага, че е добрача част на евтина електронна пишеща машина, от рода на тези, които се произвеждат от „Брадър“.

Кутия от китайски сладки, четка за котка, нашийник против бълхи.

13. ТЕЛЕВИЗИОНЕН ЗВУК

Рафт опрян близо до стената.

Червен касетофон с радио за средни и ултракъси вълни има хромирана антена, изпъната под ъгъл за по-добро приемане. Произведен е да хваща телевизионни честоти, а моделът му е LX–43.

Счупената му дръжка е закърпена с лепенка за електрически проводници. Той е свързан с бялата многовръзкова структура. Близо до трите запалки, които частично са натикани под касетофона и подредени в редица се намира влажна неразгъната кърпа и добре изглеждаща червена писалка. Отляво на касетофона стои червен квадратен часовник с аларма, въпросната кърпа и противоударният часовник „Касио“. Единственият предмет, който е силно замърсен е това „Касио“. Книгата, намираща се над кутията с праха за пране е с твърди корици, невероятната им прашност спекулира с фотография от японските серии със завързано съдържание. Това изглежда скъпо. Вдъхновително или може би автобиографично?

Вдясно от LX–43: твърд картонен пакет с „Лъки страйл“ без филтър и кафе „Мока“ в метални кутии, спретнато подредени (едва ли за да служат за пепелник).

На картона на отвесната преграда на тези неща са залепени две пощенски картички на котенца от „Котешката колекция“, те са сантиментални и изписани е курсив.

Под тях са залепени (не с лепенки) три черно-бели фотографии.

№1: Безинтересна фигура в джинси и тинейджърска риза с къси ръкави е приклекнала пред ненарисуваната си версия на тази структура.

Една от кутиите сякаш е екранирана с думата „ПЛАСТ...“. Представлява глава, която яде нещо от буркан с помощта на китайски пръчици.

№ 2: „Спокойствие“ между спирките. Плешив човек поглежда нагоре към камерата. Някакси не изглежда като японец. Седи кръстосал краката си в сред поне половин дузина такива като него. Но

те изглеждат като японци. Всички са погълнати от нещо, може би от създаването на стенописи.

№ 3: Той е клекнал пред спирката си, обул е отлети в калъп пластмасови сандали. Ръцете му са обхванали коленете. Напълно изглежда като японец, лицето му поднася форма на страдание.

Извивка от квадратни плочки.

Колко дълго са съществували тук?

С техните котки, техните китари, техните спретнато сгънати чаршафи?

Обратно към куклите.

Държи се за касетофона.

Зад него, почти скрит се намира факс.

Имена.

Числа.

Задържани сякаш на картата, измъкнала се от метрото.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.